

Strategije preživetja: Biti sam svoj šef in delati, kar te veseli

Tina Hudnik ali kako se strast do potovanj in spoznavanja sveta razvije v poklic

Mateja Gruden, Nedelo
pon, 01.04.2013, 09:00

neDELO

Crkljanje na študijski turi na Tajskem Foto: osebni arhiv

Pariz, vznožje Eifflovega stolpa in – skupina turistov, ki je bila nenadoma ob vodnico. Tina Hudnik, ki je bila med njimi, je ukrepala: prevzela začasno skrb za druge in zagotovila vstopnice za ogled slovite znamenitosti. Takrat, se spominja, jo je prvič prešinilo, da bi lahko postala turistična vodnica. In je.

Tri leta bo, kar je 29-letnica iz Ljubljane opravila izpit za turistično vodnico in dobila licenco za delo. Pred dobrim letom je odprla svoje podjetje Turistično vodenje, Tina Hudnik, s. p. Vodi po Sloveniji, v Avstrijo v Gradec in na Dunaj, po severni Italiji, pretežnem delu Francije ter v London. Na svoji spletni strani pa ima na seznamu držav, kamor oziroma kjer vodi, še Hrvaško, Novo Zelandijo, Tajsko in Tunizijo.

Čakanje na pravi trenutek

Potovanja so od nekdaj njena strast: »Že od otroštva sem potovala s starši, večinoma po Evropi, tako da sem jo že v mladosti bolj ko ne vso prepotovala, še bolje sem jo spoznala pozneje, ko sem začela potovati sama. Od nekdaj me je zlasti privlačil Pariz. Obiskovala sem ga tudi do štirikrat na leto, tako da mi je resnično domač,« pripoveduje Tina, ki je sicer diplomirala na ljubljanski biotehniški fakulteti na oddelku za lesarstvo.

Da bi se lotila vodenja, je razmišljala že med študijem, a je menila, da zahteva poklic turističnega vodnika od človeka zadostno zrelost in odgovornost, poleg tega ji študij ni dopuščal časa za tako zahtevno delo. Skrb za skupino ljudi, še zlasti v zanje neznani tuji državi, je izjemna odgovornost, za katero moraš dozoreti, razmišlja. Počakala je. Da bi zmogla, je začutila med pisanjem diplomske naloge, ko se je malce razrahljala tudi časovna spona.

Tečaj in izpit

V Sloveniji omogoča delo turističnega vodnika licenca, ki jo podeljuje turistično-gostinska zbornica pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS). »Pri njih je treba opraviti izpit, ponujajo pa tudi tečaj za vodnike, na katerega sem se najprej prijavila (po objavljenih podatkih zbornice je cena štiridesetnega tečaja 240 evrov, izpita v prvem poskusu pa 200,29 evra, oboje brez DDV, op. p.). Tečaj ti da nekaj osnovnih informacij o vodniškem delu, ki so bile zame kot popolno začetnico na tem področju zelo dragocene. Izpit pa je sestavljen iz treh sklopov. Prvi je znanje teorije, drugi sklop je seminar na naloge, za katero izbereš potovanje in ga predstaviš z vidika vodnika, se pravi, pripraviš načrt poti, pogostnost postankov, vsebino, ki bi jo predstavil turistom, kako bi poiskal hotel in podobno. Končno pa opraviš še praktični del izpita: na določenem odseku Slovenije moraš izvesti 20-minutno vodenje na avtobusu pred komisijo in drugimi kandidati za licenco.«

Preboj

Leta 2010 je Tina prejela licenco za turističnega vodnika, toda v turizmu ni poznala nikogar, vanj je

zaplula s povsem drugega področja. Vseeno ji je kmalu uspelo prebiti led: s turo ŠOU v Ljubljani za študente likovne akademije na Dunaj, čeprav »velja, da prva tura po pridobitvi licence ne sme biti Dunaj, še zlasti ne s kakšnimi umetniki«, smeje se razlaga. Ampak priložnosti ni mogla zavrniti. »Na Dunaju sem že bila, pred turo sem si šla za konec tedna najprej sama ogledat traso, obdelala sem ves program in študenti so bili zadovoljni!«

V prvem letu z licenco ni imela prav veliko dela. »Dva ali tri enodnevne nezahtevne izlete čez mejo ... Ugotovila sem, da tako ne bom prišla nikamor. Nenehno sem ponavljala, da obvladam Pariz, a nihče te ne bo poslal tja na slepo, moraš se dokazati.« To ji je uspelo po naključju: za agencijo, za katero je že preživela poletje v njenem predstavnštvu v Grčiji, je kot spremljevalka odšla s skupino na potovanje Pariz–London. Potnike je pospremila v francosko prestolnico, kjer jih je pričakala vodnica, in zatem z vlakom do Londona, kjer pa se je v kaosu zaradi kraljeve poroke skupina raztresla po mestu. Tina je predlagala, da del skupine sama povede po njem, London je že dobro poznala, potniki so bili zadovoljni in tako so se ji odprle možnosti za delo.

Nenehno učenje

Pri turističnem vodenju je sicer ključen prvi vtis, ki ga vodnik naredi na ljudi, ugotavlja. Kakopak mora biti prvi na odhodnem mestu, da lahko pozdravi potnike, zatem jim predstavi program ... »Po začetnih stikih te bodo vzljubili ali pa te ne bodo marali. Ljudem je tudi izjemno pomembno, da pokažeš interes zanje, da se ukvarjaš z njimi. Da vzpostaviš z njimi odnos.« Vodnik je vselej tudi več oseb v eni: »Si organizator, psiholog, menedžer, medicinska sestra ...« Pogosto sliši, kako lepo ji je, nenehno je naokoli, ljudje pa sploh ne pomislijo, koliko truda je vložena v ta poklic. Pa ne samo na turi, tudi priprave niso samo zahtevne, ampak so nenehne: »Vodnik se vseskozi uči. Jutri grem v London, kjer sem bila že velikokrat, a vsakič kaj novega. Nobena tura ni enaka prejšnji.« Tina je nora na knjige, iz njih črpa nenehno nove informacije, tudi gledanje televizije običajno pomeni izbiro programa, kakršen je, denimo, History Channel. Še več zgodovine za še več vsebine. Tina si postavlja stroga merila – s preprostim pojasnilom: »Na turi zahtevam od sebe tisto, kar bi sama zahtevala od vodnika kot potnik.«

Nove možnosti

»Na začetku iščeš delo povsod. Lahko se ujameš in dobro sodeluješ le z eno agencijo ali pa z več. Z leti in izkušnjami se izoblikuje baza potovanj, ki so tvoja 'top' potovanja, in si lahko izbereš, katera boš vodil,« pojasnjuje Tina. Zanj je glavna sezona začne okoli prvomajskih praznikov, »takrat potrebujejo vodnike vse agencije, dela je za vse. Med poletnimi počitnicami ga je manj oziroma ga je več po Sloveniji, še zlasti po Ljubljani, nekaj je vodenj krajših izletov na tuje, v zabavišne parke, na primer, september je spet živahen, prav tako oktober. Potem se ritem umiri, januarja in februarja sem praviloma doma.« Če sešteje dni na terenu, bi se jih nabralo za dobro tretjino leta. »Vodniki moramo vsako leto oddati GZS poročilo o količini dela za podaljševanje licence. Nekateri prijavijo tudi po dvesto dni na terenu. Zagotoviti si moram več dela, če si želim ostati v tem poslu.« Kar si sicer nedvomno želi in namerava.

Tako je opravila še izpit za licenco za vodenje po Ljubljani, prijavila je občasno delo v Avstriji in Italiji, s čimer lahko v teh dveh državah vodi brez lokalnega vodnika (izjema sta Unescova dediščina ter notranjost dvorcev in muzejev). Pred kratkim je objavila svojo spletno stran, s katero nagovarja zlasti tujce, ki bi želeli individualno vodenje po Ljubljani ali Sloveniji. Včlanjena je v Združenje turističnih vodnikov Slovenije, stanovsko združenje, ki se zavzema za boljši položaj in status vodnikov ter njihove pravice. Zanj je dragoceno tudi za deljenje izkušenj in dodatna izobraževanja. Poleg tega je članica skupine Sloveniaguides.

Za zdaj vodi v slovenščini in angleščini, z znanjem nemščine in francoščine (ki jo je lanskega novembra spet pillala na izobraževanju v Franciji pod okriljem programa Leonardo da Vinci) pa si bo odpirala tudi možnosti za vodenje v teh dveh jezikih. Pri čemer je ne mika množenje destinacij, ampak predvsem dopolnjevanje vsebin za tiste, kamor oziroma kjer že vodi.

Plusi senčijo minuse

Sprva je delala na podlagi avtorske pogodbe, ko se je odločila ukvarjati z vodništvom, je sklenila odpreti podjetje. Po diplomi se je prijavila na zavod za zaposlovanje in na razpis za evropsko podporo za ustanovitev podjetja.

Vedno si je želela biti »svoj šef«, kar je nedvomno največji plus samostojnega podjetništva; poleg tega se ukvarja z nečim, kar jo resnično veseli, doda. Tako se je lažje soočati s slabostmi samostojnosti in dela, ki ga opravlja: »Samo z vodništvom se ni lahko preživljati. Če si želim več prihodka, moram več delati. Pravzaprav sem v službi ves čas. Kadar nisem na turi, se nanjo pripravljam ali dopolnjujem že znane vsebine z novimi, iščem novo znanje ... Poslovanje vodim sama, pri čemer mi precej pomagajo izkušnje, ki sem jih pridobila s sodelovanjem v zavodu Mladi podjetnik. Kot podjetnica plačujem državi prispevke v višini 300 evrov na mesec, na vsake tri mesece plačam še akontacijo davka v višini 80 evrov. Če zbolim, nimam plačane bolniške, če ne delam, nimam denarja, skratka, delati je treba čim več in si prizadevati za stalnost dela. Med približno 2000 turističnimi vodniki in spremljevalci, ki smo prijavljeni na GZS, nas ima okoli petsto status s. p., ne vem pa, koliko se nas ukvarja samo z vodenjem. Mislim, da še manj.«

Pa prejme na mesec v povprečju vsaj minimalno slovensko plačo (od 1. januarja letos 783,66 evra bruto)? »So meseci, ko je vodenj veliko in je zaslužka več, so pa tudi takšni, ko ne zaslužiš niti za prispevke. A čez leto se nekako izravna.« Verjame, da ti z vlaganjem vase in iskanjem novih poti ter alternativ (zdaj, recimo, vodi po razstavi Leonardo da Vinci v Ljubljani, razmišlja pa tudi o pripravi posebnih tematskih potopisnih predavanj) uspe. Poleg tega neomajno verjame v prihodnost turizma, za katerega pravi: »Turizem je življenje. Potovanja so edina stvar, ki jo kupiš in si s tem bogatejši!«

117

